

«să stăpînim durerea»

Energia eroismului colectiv

• Pentru cel venit din noile cartiere ale oraşului, deocamdată blocurile au rămas blocuri, cu siluetele lor zvelte şi familiare, de acolo unde, după o groznică clipă de suspensie, viaţa şi-a reintrat în drepturi, în responsabilităţi şi datorii, imaginile înfîlinate pe bulevardul Magheru, pe Calea Victoriei, pe strada Ion Ghica sau în Piaţa Rosetti par incredibile. Trecem pe lângă locuri care au ecou în memoria fiecăruia; pe lângă locuri de care ne simţim legaţi prin mii şi mii de fire afective şi care erau întru-ali de obişnuite ochiului nostru, încât, vreme de câteva momente, le putem reconstitui, din moloz şi dărîmături, înfregi şi intacte aşa cum erau pînă mai ieri. Trecem mai ales prin locuri unde, pînă în seara zilei de 4 martie, pulsa existenţa cu tot ceea ce înseamnă ea. Locuri care nu mai sînt şi care reprezintă Oraşul, parte inconfundabilă din identitatea lui, porţiuni ne substituibile din corpul şi sufletul său, existenţe care nu mai răspund, frînţe şi nimitate. Cu atît mai dureros imponente sînt aceste frînţe de existenţă cu cît urmele de viaţă pe care le poartă cu ele sînt încă de neşters: resturi de pereţi ce mai au animate pe ele tablouri şi fotografii de familie, resturi de mobilier şi de bibliotecă, resturi din toate acele lucruri care, începînd de la cele mai mici şi mai neînsemnate obiecte pînă la lucrurile de înbrăcăminte, semnifică un uni-

vers familial, o gospodărie umană prezentă şi efortul omului, amintirile şi necesităţile omeneşti. Toate acestea mai pînă încă, în podidă ilocurilor şi a transparenţei, şi mai cu seamă mai pînă încă, de neînvia, sub mormanele înalte, catastrofice, sub zidurile năruite şi sub fierăria monstruos răscuită, vieţii de oameni.

Pentru salvarea acestor vieţi primejdiate, ele însele în luptă cu sunia şi disperarea, unor timp de zeci de ore, se dă preluându-se pe unde trecem o bătaie îndrăznică. Bătăia numărul unu: bătaia vieţii şi a devotaşilor unii uman. Pentru această bătaie, a ostăşilor cu şi fără uniformă, şi pentru toţi cei care participă la ea, în diferite moduri şi cu diferite responsabilităţi, versii fatidice şi fatal-nic al psalmistului „Acolo seزمى şi pînă la răsună necunoscut şi neavenit. Era, de altfel, în acest vers o psihologie străină de psihologia poporului nostru, pentru care lucrarea a constituit mai întotdeauna nu o lamentaţie a zădărniciilor, ci un prilej de a-şi striga mai dintr-un unghi şi mai unit rîndurile şi forţele sale. Mărturia ale acestui comportament existenţial şi esenţial, mărturia ale acestei energii pe care nu o pot înfrînge nici durerea, nici rezistenţa sînt toate faptele care au urmat catastrofele de la 4 martie. Fapte semnate cu nume de oameni şi altele, la fel de numeroase, intrînd în mare măsură a eroismului colectiv. Le ştim o parte din ele din relaţii sau le presupunem, aşa cum presupunem întotdeauna, în clipele de nevoie, lipit de umărul nostru umărul semenului de alături. Dar la fata locului, acolo unde cu o înfîntă răbdare şi răspundere se încearcă şi se reuşeşte uneori, după eforturi extraordinare, recuperarea unor vieţi, acolo unde se salvează cu nu mai puţine eforturi bunuri rămase printre mormanele de moloz, aceste gesturi capătă rezonanţa oamenilor care le înfăptuiesc. Explozia de bucurie cu care a fost primită scoaterea de sub ruine a unei femei, după ore şi ore de încercări repetate, dirigenţa cu care se lupta cu sfărîmăturile de beton soldatul Gencur Nelu din Vaslui, curajul desăbit al muncitorilor de 23 de ani de la I.R.U.C., Cristian Andreescu, care, legat cu cabluri de telefon, a intrat prin zeci de camere prăbuşite în căutare de supra-vieţuitori, la chemarea propriei sale conştiinţe, felul cum din fostul imobil de pe strada Ion Ghica erau scoase la suprafaţă lucruri îngropate de dărîmături, toate acestea, indiferent de formele prin care se manifestă şi de zonele pe care le acoperă, au numele mai simplu şi mai generic al omului. Al omului şi al solidarităţii la capătul căreia se înfîlîneşte şi se plămădeşte viaţa, triumfătoare pe deasupra tuturor durerilor încercări la care e supusă.

Dan Cristea

Calm şi fraternitate

• Omul aruncat deasupra grămezilor de etaje mai era acolo. Doar după un sfert de oră. Desculţ şi cu picăpărelle întinse, lipite şi părul în dezordine bătea cu pumnii în moloz şi tot îl certa pe ai lui de dedesubt „de ce, de ce?” Şi în comunicarea lui vroia să spună şi ceva mai inteligibil, dar nu izbutea decît să strige şi să bată cu pumnii în moloz. Cu o sublimare şi o curăţenie a vocii pînă la neomnesc. Tăcea şi se uita, spre a-şi da seama dacă vede cu vederea lui cea nouă, la lumea din stradă care abia pricepea şi ea cu priceperea cea nouă. „Şcoala” mi-a ajuns la urechi şi am alergat acolo. Am urcat pînă în vîrfurile muntelui cel nou unde am dat peste o bătrînă cu faţa prăfuită în alb, despuiată, cu braţele desfăcute, aruncată de prăbuşire pe vîrfurile muntelui cel nou. Nu mai avea nevoie de nici un ajutor. Am coborît la poalele muntelui. O voce de fată ce răzbătea de sub pietre anunţa că e calmă şi are

răbdare. Judecata mi se opri: „calmă”. Şi mai striga că simte vag lumina de lanternă. Asta era tot ce mai rămăsese în metropola milioanei de becuri: o lanternă. De dedesubt fata transmitea mesaje altele fetei mai din adînc. Vorbeam pentru prima dată în viaţa mea cu cineva de pe lumea cealaltă. Şi totuşi era o voce de om viu, timbru particular şi cald şi sublimat. Nu striga ajutor ci explica unde este. Doar atît: „Dar veniţi”. „Venim, venim”. Cîţiva tineri împreună cu un plutonier de miliţie au început să scormonească grabnic în scorbura de unde venea vocea. Incepea eroismul şi fraternitatea în noapte şi în anonimat. Dinspre Universitate se apropia o maşină precedată de o voce amplificată: „Vă rugăm păstraţi calmul. Sala Palatului vă este pusă la dispoziţie”. La fel: fraternitate şi soluţie.

La restaurantul „Dunărea” bucăţi de pereţi se clătinau în vînt ca nişte foi de tablă. Alergam aşa cum alerga un fir de vînt de pe o stradă pe alta, era aruncat într-un colţ spre a o apuca spre altul. Pe Brezolanu un braţ de macara se apleca să apuce cite ceva din rezultatele anxietăţii înepete a întinerului subteran apucat de călduri. Dar viaţa... solidaritatea, fraternitatea. Am văzut cum omul chemat de o voce de sub ruine se ducea înăuntru, s-o salveze. Nu se poate închipui o scorbură, un acces spre capcane şi taine mai necunoscute omului ca aceea şi totuşi omul a înfruntat această dezordine sfidătoare a materiei.

Piaţa Rosetti. Omul care striga nu mai era acolo. Un tinăr locotenent cu doi civili scoteau primul supravieţuitor. Asta se înfîlpa sus. Ceva mai jos, între doi pereţi un coş alb de masă plastică. Atirna stupid de o bucată de cordea colorată, din material fin: vreo rochie afişată. Proprietarul lui îl tot arăta cu degetul. Şi, doamne, ţinea numaidecît să fie crezut că-i coşul de hirtie de la biroul lui, dar că nu-i mai trebuie, renunţă la el. Avea dedesubt, soţia, copilul şi mama. Unul din cei trei de sus, dispăruse înăuntru, între dărîmături. O nişă mult mai îngustă decît îmi puteam închipui că poate încăpea un om. Centrate acolo farurile a două maşini militare. După o vreme omul a ieşit, a vorbit ceva cu ceilalţi doi şi a poruncit să se stingă luminile. Mai rămăsese un far mic deasupra unei cabine şi a poruncit să se stingă şi acela. El era cel ce moşea peste primul nou născut după cutremur şi porunca să se facă lumină. Doar un fascicol îngust al unei lanterne pe care o punea unul din cei trei. Fu auzită targa. Omul cu drept de erou s-a aplecat, s-a lipit cu pieptul de buza de sus a nişei şi a început să tragă. Şi în scurt timp la lumina mică a lanternei stătea, odihnindu-se ca pe o bucată de stîncă, în faţa unei colibe, primul sosit din eternitatea absolută a celor citiva secunde: o femeie. Era doar transparentă şi cu privirile goale.

Viaţa, superioară tuturor forţelor. Aşa gîndesc. Trecuseră peste douăzeci de ore şi ceea ce aveau să vadă înz opt respiraţia. A doua zi, în spatele Teatrului Naţional în vîntul înecat şi în fumul ce venea de dedesubtul muntelui de moloz, apăru, dintre dărîmături, mai întîi o mîină, apoi, singură, neobservată şi neîntîmpinată de nimeni, o femeie de vreo 20 de ani îmbrăcată într-un pardesiu negru şi o basma verde pe cap. Pur şi simplu, după ce stătuse 20 de ore, ieşise. Numai că animaţia, vocile, efortul din afară, îi dăduse speranţă şi putere. Altfel nu se explică. Doar atît cu o singură carte în mîină. Căimă, fără zgomot s-a dus la locul ei de stăruit, adică la dus sub peretele teatrului şi de acolo se urca, încredinţată şi detaşată. Mă uitam săpîntăcit. Nu zăream la ea, ci la viaţă, viaţă.

O femeie, în zăpot, care-şi trase nervoasă poalele pe picioare transportată în faţa pe larg, amanta ei a mai rămas înăuntru un bătrîn cu piciorul rupt. Că soplă şi era moart, aşa că s-a scutit înţuie pe rînit, Omenie.

Săritul celui din urmă, a luminii, a eternităţii unui minut din 24 de ore şi speranţa şi puterea acestui popor glorios care nu o dată s-a ridicat mai sus pînă unde apăsă piciorul pe un morman de ruine. Şi solidaritatea şi fraternitatea şi durată, sîntă nu din catastrofe, ci din mormanele îngroşate şi hotărîte din spatele lucrurilor.

D. Hancu

Mihai Zamfir

Răspunsul cărţilor

• La anul 1755, un cutremur de pămînt (Cutremurul, cu majusculă, în limba portugheză din ultimele două secole) distrugea aproape complet Lisabona. Una dintre marile metropole ale lumii dispărea, îngropînd sub dărîmături aproximativ 10 000 de oameni. După trecerea primelor ore, văzînd dezolarea din jur, voltairianul marchiz de Pombal primul ministru al ţării este întrebare: „Şi acum ce facem?” La care, cu mult calm, ministrul răspunde: „Avem grijă de cei vii, îngropăm pe cei morţi şi luăm totul de la capăt”.

În inevitabila cruzime a frazei se află, probabil, unicul răspuns magnific pe care o mare conştiinţă umană îl poate da calamităţii supra-umane.

Mărturia uriaşului efort făcut atunci de o ţară sărăcită şi mică este şi astăzi prezentă sub forma oraşului geometric, desenat concentric spre o însoartă şi superbă piaţă, pe malul fluviului. În statura înaltă a ministrului Pombal priveşte, asemîni, de pe înălţimea unui soclu în care sînt sculptate baso-relieful şi staturi înfîlîşind scene de efort constructiv, opera ce a înfruntat deja mai bine de două veacuri.

Omenirea este obosită de la Platon încotă, nu ne-am schimbat — din tencerie — decît nepereptabil. Din gura lui Platon şi pînă azi au trecut doar trei clipe de eternitate.

Apelul la fondul de sar nu la numai aspect doctrinar sau patetic: în timpul din urmă, în mijlocul senocriin pe care-o trăieşte Bucureştiul avert apel instinctiv a îmbrăcat forma cea mai banală, dar cea mai emoţionantă: protejarea şi transportarea, după acces a camionilor a cărţilor. Este greu de calculat în citre ceea ce pare deja incalculabil, însă importanţa articolului Carte în vînta apăsătoare a savanţilor vietor şi a bunurilor capătă proporţii imposibile în secolul al XX-lea.

În aceste condiţii s-au completat distruse, demontate cărţile punea o notă tragică — salvarea şi ordonarea lor ajunge un gest precios. S-ar părea că forţa brută s-a abătut din nou asupra bibliotecilor, iar oamenii de literă au plătit un tribut greu nepereptabil. Dar răspunsul uman a fost prompt: din patru transporturi sau din patru baloţi porţite spre cămine improvizate, trei erau pline cu cărţi.

Camionii care transportau fragmente de obiecte, mormanele trase a fragmentă, luau răscări cîmp. Pentru că acestea erau împachetate spuse, asamblate grupău, melate cu precăzător special — aproape ca nişte fîşee. Mai răg sau mai clar, toată lumea înţelegea că ele reprezintă o promisiune de viaţă. Sădăşii, muncitorii şi voluntarii, în apă de dărîmături, devin deodată practici. Încercă să ca pe entităţi gingaşe cărţile apărute focut sub cauza. Sub fragilitatea lor concretă se află, latentă, o forţă spirituală enormă care poate schimba lumea şi care nu mai este pusă azi la îndoială de către nimeni.

Ceşti colegii cărţi dintre dărîmături, repetat de mii şi mii de ori, pune în lumină un adevăr prin excelenţă uman: în momente de cea mai neagră restricţie, partea cea mai bună a naturii noastre irumpe triumfător.

Ridică-te, frumoasă Patrie

Ridică-te, frumoasă patrie, cît munţii
Din însăşi biruinţa forţei tale mari;
Ridică-te din piatră, din lumina frunţii
Din plinea vie, te, ridică, din stejar!

Din fiecare piept, din braţul fiecărui,
Din tricolorul românesc, biruitor,
Să înţeleagă însuşi Timpul cum te dăruie,
Cum eşti mindria şi puterea tuturor.

Nu moartea nici durerea te-or reţine,
Un trandafiu de loc e toată forţa ta!
Rădăcînbatic astăzi, pentru mine
Tu eşti viaţa omenescă de-a dura.

Străveche, tîndră şi ţară viitoare,
Tîrim de rodnicie mindră,
Vătră românească
Cu ştii să te ridici din tot ce doare,
Cum ştii să faci chiar piatră să-nlănească!

Dinamică temeinică pentru totdeauna,
Plural gîndind cu fruntea tuturor,
Tu eşti şi patria şi forţa şi lumina
Acestui neînvinş şi încercat popor.

Ion Crînguleanu

Clipe de neuit

• Duminică. Ora 17.30. La blocul de lângă strada Snagov în scuarul alăturat se află deponate sute de cărţi şi bunuri ce au mai putut fi salvate. Privirea îmi este atrasă de Istoria literaturii române a lui G. Călinescu. Am luat-o în mîină şi am răsfoit-o. Era oare jumătate din ce fusese. Aş fi dorit să aflu cui a aparţinut. Pe pagina de titlu nu avea nici o semnătură. Am pus-o la loc în maldărul de cărţi care altădată fusese o bibliotecă. „Puteţi s-o luaţi — mi-a zis cineva. Să fie pomana de sufletul morţilor”. Am lăsat-o însă la locul ei, acolo, între zecile de cărţi, n-am vrut să-i deranjez misterul şi tăcerea. Nu ştiu dacă am făcut bine.

Ora 18. În Piaţa Romană viaţa îşi reia cursul normal încet şi sigur. Un factor postal, în colţul de la A.S.E. îşi grupează tacticos pe marginea unei clădiri, scrisorile în două: unele adrese există, altele au dispărut pentru totdeauna. La agenţia Loto-Pronosport din colţul străzii, un tinăr îşi verifică numerele la loto în timp ce un bunic, cu mîinile tremurînd, îşi încearcă norocul la loz în plîc. Pe mormanele de moloz echipele de voluntari şi militari lucrează.

Ora 19. La blocul fostei cofetării Scala Dumitru Stănică, controlor de trafic la centrul auto îmi relatează: „La un moment dat, sub dărîmături, am zărit o nişă. M-am aplecat şi am auzit voci. Imediat operaţiile de escavare s-au oprit şi după ore lungi, locotenentul Ion Lioca şi Dan Luraş au intrat pe rînd sub dărîmături şi au reuşit să scoată de acolo două victime. Era o mamă şi o fiică. Sosiţi la faţa locului, la ceas firziu de noapte, tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu au dat un impuls nou acţiunilor. L-am văzut pe preşedintele Republicii cum a coborît între ruine la subsolul clădirii unde a sugerat cum să se lucreze în continuare. L-am văzut pe tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi pe tovarăşa Elena Ceauşescu cum au felicitat echipele de intervenţie alcătuite din militari, membri ai gărzilor patriotice, studenţi, muncitorii de diferite profesii, pe specialiştii. Am văzut cum preşedintele Republicii asculta cu răbdare tot ce i s-a raportat de la acel punct de lucru, cum a cerut să se lucreze în continuare pentru a fi salvate şi alte vieţi. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu şi tovarăşa Elena Ceauşescu, toţi cei prezenţi, au fost profund impresionaţi cînd victimele, cu lacrimi în ochi au mulţumit salvatorilor şi au zîmbit familiei răgăsite. Sînt clipe care nu se uită.

Sorin Postolache

Adevărul celui care clădeşte

• În aceste zile de grea cumpănă prin care trece seminţia românească mi-am găsit alinarea şi sprijinul necesar în opera părintelui Sadoveanu. Am citit pînă m-am simţit dirz şi, oarecum, senin.

Aş fi putut la fel de bine citi din Sineal, Eminescu, Blaga ori alţi autori de rezim. Pe oricare l-aş fi cercetat în aceste zile de durere şi solidaritate mereu proaspătă, ştiu sigur că mi-ar fi fost de învăţătură şi fortificare sufletească.

„Acest colţ al Dunării şi al Mării a fost o strungă pe unde s-au grămădit toate năvălirile veacurilor, bătînd repetat, ca şi crivăurile şi viscoale... Cum se alinau pulberile, populaţiile vechi statornice ieşeau la luminisuri, ca roli ce grăbiţi din luna lui mai”.

„Toate sînt trebuitoare, pentru ca oamenii să vadă calea înţelepciunii”.

„Depozitul umanităţii e alcătuit dintr-un material — imponderabil. Nu-l plouă, nu-l ningă, nu-l spulberă furtunile. Sămînta lui roşeste neaşteptat şi în aparenţă bizar. Astfel pot cunoaşte în florile de azi ale pămîntului Moldovei, esenţa unei jertfe de altădată”.

„În ziua de 29 august a anului 71, sîrbătoarea Tăierii cîştiiului cap a sfîntului proroc Ioan, fiind Vodă la prînz cu boierii săi în spătăria cea mai din castel, s-a simţit mare cutremur... Voievodul a ieşit în soarele amiezii. Curtenii l-au urmat... Ştefan-Vodă s-a oprit în faţa şiragurilor privind aîntîit, fără să mure pe nimeni... Măria sa, la vremea aceea, era trecut de patruzeci de ani. Umbla cu fruntea goală, cum ieşea de la masă, şi în plete avea înflorite alb grîile, năcurile şi gîndurile. Era cu sprincenele încrunţate şi cu mustăţile puţin zbrilite. Toţi cei bătrîni ştiau să citească pe obrazul lui balan, blîndeţea”.

Şi atîtea alte şiruri de adîncă înţelepciune şi sobră frumuseţe!

Căci acum avem nevoie de cuvinte simple, despresurate de orice metaforă preţioasă sau vorbărie searbădă. Numai pe cuvintele simple şi vechi ne putem sprijini, prin ele ne putem îmbrăhăta, doar înţelesurile lor primare ne pot da iarăşi puterea de a învinge din nou.

Aşadar, ne vom sprijini iarăşi pe cuvintele bătrîne şi simple ale înţeleptei limbi care şi-a zidit în ea sufletul şi istoria: pămînt şi ţară, jertfă şi lucrare, casă şi gospodărie, omenie şi încredere în destinul nostru neînduplecat de nici o forţă vrăşmasă.

Mai sever astăzi ca în alte zile ne strîngem mîinile cu toată semnificaţia implicată, ca odinioară.

Ne întorcem la izvoarele limpezii ale mîtelor noastre bătrîne, luîndu-ne din ele apa vie de care avem trebuinţă. Astfel mitul străvechi al meşterului Manole îl vom da, din nou, sensurile lui de la început. Adevărul celui care clădeşte, durează, dincolo de jertfa depusă. Un comentariu specializat şi din ce în ce mai restrictiv limitase semnificaţia mitului doar la opera artistului şi, cu oarecare sfială, şi a savantului. Uitasem, parcă, de meşter şi de ţăranul care l-a zămislit şi care l-a perpetuat prin vreme. Uitasem, parcă, sau numai neglijasem, că este vorba de ridicarea unei case, a unui lăcaş, de o lucrare, oricît de modestă. De ridicarea unei cărămizi peste altă cărămidă; de o recoltă în care mureau şi înviau anotimpurile cu toată răbdarea lor. Acelaşi lucru îl fac şi acum, în toată aparenţul dezastru, pentru că aparent este... Neamul acesta va ieşi la luminisuri şi de astă dată!

Cutremurul de la 4 martie, care ne-a încercat atît de crîncen, despărîndu-ne de unii din pletenii noştri şi ducîndu-ne de ripă unele din avuţiile noastre, nu-l înţelegem ca pe-o fatalitate. În istoria noastră am răzbit atele şi mai mari. În urma acestui sinistru am rămas cu o lecţie aspră, dar tonică şi o parte din mîinile şi pulberile lui s-a surpat şi în molarul din sumeţele şi deşertăciunile noastre. Poate-i adevărat şi axioma care spune că nu poţi să înveţi cu adevărat decît trecînd prin suferinţă.

Conştiinţa noastră e mai pură acum. Ne vom ridica din nou vetrele, cum făcuseră de atîtea ori în istoria noastră bimilenară strămoşii, şi ştim că jertfa de acum le va da o durabilitate sporită.

Iată, ne strîngem mîinile cu toată semnificaţia implicată, ca odinioară.

Gheorghe Suci

Ţara ochilor noştri

Acesta e ţara ochilor noştri!
Echilibrul pămîntului
E pulsul nostru,
Respiraţia existenţei,
Puritatea vegetală
A gîndurilor, a sudorilor,
Pe care uneori la plătim
Cu sine, la rodim
Cu creier omenesc.
Cit era de necesar!
Cît ne cere pămîntul de florii
Vrerea cioplită
Din propria ţară
Cu lujerul nostru
Îi sintem alţii,
Creaţi de pămînt,
Pămîntul rodim!
Seismele sînt legile naturii
Pe care numai legem vieţii
Le-nfruntă,
Le macină,
Le-nvinge!
Pentru cei care şi-au sudat
Cu viaţa numele-n stîncă,
Ne-nfrînţi de ruine
Ne-nfrînţi în avînt,
Iluminaţi
De timpii renăscuţi
Prin muncă,
Vom lua-o iar de la-nceput.
Acesta e ţara ochilor noştri!

Teodor Al nasu

care pe om supune»

Copilul

● Din nenumăratele victime ale cutremurului din seara zilei de 4 martie 1977, am cunoscut înainte cu multă vreme un copil numit Răzvan. Dacă îngerii l-ar fi văzut sigur acum că l-au văzut, ar fi fost geloși pe frumusețea lui de tânăr la a cărui alcătuire au lucrat pământul cel mai înefabil, cea mai limpede apă, spiritul pur. Era un adolescent suav și puternic, cel mai albastru adolescent pe care mi-a fost dat să-l văd vreodată. Înalt și de 16 ani, mima gesturile tatălui său, mergând aplecat ca și cum ar fi purtat în spate povara unei întregi vieți de care n-a mai avut noroc. Avea reacții galeșe dar iuți și un dinamism copleșitor al întregii sale ființe. Cu un câțel de rasă legat la picior, alerga escaladând garduri și ziduri în speranța că va descoperi castele și poduri transcendente. Cred că acum împreună cu câțelul său apleacă pe spatele lunii să ajungă la oceanelor îndreptat spre pământ.

Gheorghe Pîlîș

Încredere în ziua de mâine

● În seara zilei de 4 martie, ajunsesem acasă după o călătorie de câteva zile prin țară și, rugat de mama, curățasem în timpul zilei toți pomii din livada părintească ceea ce mi-a produs o oboseală binefăcătoare. Intrasem în așteptat și de vorba cu cei de acasă, când geamurile bufetului au prins să se miște cu zgomot, ca și cum cineva ar fi mișcat bufetul, atingându-l sau pășind greu prin fața lui. Cum nimeni nu se afla în apropierea acestuia, conversația s-a întrerupt brusc și toți am ascultat privind nedumeriți. O clipă mai târziu am simțit că pereții se mișcă, iar candelaburul a început să se balanseze energic. Totul a durat circa un sfert sau poate chiar o jumătate de minut. Apoi s-a liniștit.

La puțin timp după aceea, m-a vizitat un fost coleg de școală care, după ce a terminat facultatea de agronomie din Cluj-Napoca, a ajuns, actualmente, inginer șef al C.A.P. Coruș-Săliștei Nouă; acesta spunea că nu simțise cutremurul. Abia sosește cu mașina din Cluj-Napoca. Am reluat conversația și l-am mărturisit surpriza plăcută pe care mi-a produs-o înfățișarea simpului în timp ce veneam cu autobuzul spre casă: ripe și albiu de riuri întortocheate prin care se spunea — când eram mic — că locuiau stafiile și dracii, că pătăseră o înfățișare geometrică, abso-luționată; o echipă de oameni mai săpau încă pe malul râului care străbate vales seacă, în apropierea localității Popești, la circa 8 km de Cluj-Napoca.

Lucrarea, în care s-au investit nouă milioane de lei, are drept scop redresarea agriculturii prin scăderea procentului de umiditate și prin schimbarea compoziției solului astfel încât acesta să poată produce culturi superioare. Cu modestia, dar și cu încrederea cel caracterizează, fostul meu prieten din copilărie mi-a vorbit apoi despre planurile lui sechivate de a face din C.A.P. Coruș-Săliștei Nouă o unitate frunțasă. Mi-a vorbit cu mândrie de drumul asfaltat pe care trebuie să pășască anul următor, de noua civilizație a satului și de noua viață a oamenilor de la sate care nu doar că poate rivaliza cu cea a orașenilor dar poate rivaliza cu cea a orașenilor dar poate rivaliza cu cea a orașenilor. Mi-a vorbit cu speranță și din nou cu încredere și bucurie de asfaltarea drumului pietruit care leagă satul de oraș. Și m-a convins deplin. M-a convins nu pentru că a doua zi am aflat de cutremurul care a zguduit capitala, ci pentru că am simțit în vorbele lui o hotărâre nestrămutată de a acționa neabătut. În cred capabil de cel mai înalt sacrificiu, pri-nos adus pe altarul bunăstării și fericii conștienților mei.

Sosit în București, în ciuda mîhnirii profunde pricinuită de pierderile provocate de cutremur, m-am gândit la încrederea cu care inginerul agronom Barz Ion mi-a vorbit despre viitorul unității pe care o conduce. Căpătînd treptat, dar în scurt timp, convingerea că ceea ce natura a dăruit cu forța ei teribilă, brutală, omul va reuși mult mai solid și imperisabil. Este un adevăr incontestabil faptul că în fiecare memorocire există și un dram de noroc. Cred în coeficientul de bine al acestei memorociri. Cred în călărea poporului român.

Matei Gavril

Studentii, ca o armată...

● Am aflat ce înseamnă panică — gol, durerea — înținerie — viață într-o noapte de martie cu lună furiasă...

Am învățat ce înseamnă nepuință — sacrificiu — luptă — iubire — Om în dimineața de sim-bătă: nu mai era loc pentru umire îndolată, rîmile Bucureștilor urlau și era de datoria noastră, a tuturor celor care realizăm ce înseamnă să trăiești, să le auzim chemarea.

Neliniștea m-a mințit pe străzile stit de cunoscut: o durere fizică mă cuprinsese în fața fiecărui urias de cărămidă răpus, un fior de bucurie când îmi spuneam: „a rezistat”, și o dorință absurdă ca totul să fie ireal, un decor de film, din carton; și mîine să fie totul ca de obicei...

Si am simțit un impuls categoric: trebuie să fac, trebuie să facem ceva, alături de oamenii în uniforme și căști care se luptă neconștient pentru viață.

Nu eram singura care gîndeam astfel. La Facultate, pe Pitar-Mos, profesori și studenți așteptau înfrigați doar un semn să pornim.

N-am săvîrșit fapte de eroism, ca acei mulți fericiți anonimi care au sfidat moartea salvînd viețile altora cu prețul propriilor vieți; am ajutat doar unor oameni speriați și deznădăjduți să-și părăsească apartamentele din blocul fisurat și aplecat periculos spre strada Amzei, cu ceea ce agonisiseră în anii de trudă cinstită. Le-am văzut fețele luminîndu-se cu fiecare obiect din casă salvat, cu fiecare carte din bibliotecă ajunsă în siguranță, cu fiecare amintire intimă restituită. Vedeam cum micul lor univers omeneșc prindea din nou contur, căpătînd sens. Aflaseră că vor primi locuințe și recunoștința le era nemăsurată. O picătură din această recunoștință ni s-a transmis și nouă și ne-am simțit mai tari, mai mulțumiți de noi înșine, mai oameni.

Mihaela Davidescu

Poemul soldatului

Sublimarea sfîntă a unei catastrofe — actul izvoit din memorocire
Este mult mai puternic
Nebunia soldatului de a-și învinge umilul său rost este construcția pură
Trăirea profundă a morții neașteptată a unor oameni sămănători —
Izvor de naște echilibrul, izvor înflorit în nașterea —
Prăbușirea unui spațiu fizic de a frumusețe rară.
Prăbușirea limităi celei mai precare.
Către ce poi opus, către care colindă, stăcă,
Seu înclinate versnică nu ducem.
Via sălbatic, acum, în fața morții brutale
Via pe-o lămbă care arde.
Nici măcar obrazul, cranial zdrobit, minime încreștigă și fine
Nu la-am zărit.
Închis în sicriul înalt — întră peanul despre întinerie —
Creier umor încă nepușigărit — purpură fără trup —
Și toată scriba și toată trica mea — în fața acestor semne de nețîgăduid
A-o omni lămi ce nu cunoaște sfîntă, ci omni neșterea fără
Sunt mînat și fără legă operantă —
Sunt egala cu nașterea horozii cea mai recă.
În fața și nepușigărită mea sta pătura de o le pîrîndu
Pînă acum unde pot gîndi cum omnia soldatului
Se pierde în lumini, în stăruie contemplăcie.

Angela Marinescu

Cu gîndul la reconstrucție

● Acela care au trăit cutremurul, își vor fi dat seama mai târziu că nu exista cu adevărat: posibilitățile de a călăra despre omni ce a fost

Cei ce au făcut parte din echipele de intervenție, aceia pe umeri cărora a stat și stă sarcina de a salva ceea ce se poate salva, nu vor uita niciodată figurile îngrijorate ale supraviețuitorilor care s-au repezit spre ruine, figurile celor cu familii, cu prieteni dispăruți într-o jumătate de minut. Nu vor uita niciodată ce au scos de dărîmături. Nu vor putea împărtăși nimănui pe deplin sentimentul încercat la salvarea unor oameni.

Cei care au primit ajutoare medicale, materiale, sociale: aceia care au muncit zi și noapte la înălțarea ruinelor, la salvarea și îngrijirea oamenilor, la repunerea în funcțiune a importanțelor obiective economice și industriale atinse de zgudulirea aceasta nimicitoare: aceia care, în alte părți ale țării au muncit zi și noapte pentru a spori producția, pentru a asigura zonelor sinistrate alimente, medicamentele, utilajele necesare — toți aceștia nu vor putea uita felul în care am acționat oamenii acestei țări, muncitori, ostași, țărani, gărzi patriotice, pompieri, studenți, tineri, voluntari, fără deosebire de naționalitate, sub ferma conducere a partidului și statului, răspundînd indicațiilor cel mai adesea date la fața locului de către secretarul general al partidului, președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Nimeni nu va putea uita. Și nimeni nu va putea înțelege cum de mai exista oameni pe acest glob de pămînt, care se mai gîndesc la război.

Prieten, am trăit un moment grea. După cele două inundații devastatoare, un cutremur de mari proporții în egală măsură devastator. Națiunea română, atît de greu încercată de istorie, face din nou față încercărilor.

Să ne gîndim la cei dispăruți. Și să ne unim forțele pentru a depăși și de data aceasta impasul în care ne aflăm. Mai presus de noi se află destinul poporului, al nașunii române, al patriei noastre. Trebuie să ne îndeplinim sarcina fără a ne gîndi la sacrificii. Trebuie să fim la înălțimea înaintașilor noștri, la înălțimea idealurilor strălucitoare care ne-au animat întotdeauna. În aceste clipe de necesitate, în fiecare dintre noi vibrează și trăiește cu maximă intensitate România, țara noastră.

Alexandra Papilian.

Condiția eroică a profesiei de medic

● Mă aflu în cabinetul Profesorului Dr. Agrippa Ionescu, de la Spitalul Clinic de chirurgie plastică și reparatorie, de fapt, fostul spital, pentru că în prezent se fac toate intervențiile în vederea evacuării bolnavilor.

— Sunt în măsură să vă spun, ne-a declarat profesorul, ce a urmat cutremurul, stînd aproape în câteva minute am sosit la spital. Nu aveam lumină, urgențele seoseau într-un ritm din ce în ce mai mare. Între timp au sosit toți doctorii, pînă la 4 dimineața, indiferent de distanța la care stăteau și am asigurat asistența de urgență, care a început la lumină. Am tratat 108 bolnavi, afară de cei operați pe întineric și care au plecat, circa 20—30. Din totalul celor asistați chirurgical 41 au rămas în spital. Ne-am îndreptat atenția asupra bolnavilor. Trebuiau mutați cu grijă, unii fiind imobilizați, alții erau la reanimare. Am făcut tot ce omeneste este posibil ca să-i putem adăposti în condiții optime de igienă și spațiu. Astfel la Liceul de Informatică de vizavi am mutat 75 de paturi cu 137 bolnavi sub îngrijirea dr. Sabău. Asta a fost prima fază, după care a început o operație de triere a bolnavilor. Ni s-a repartizat de către Comandamentul medical constituit un număr de paturi în cadrul Spitalului P.T.T. neafectat de cutremur, dar impropriu pentru profilul nostru. Totuși, după mutații aici 31 de bolnavi, în general urgențele sosită în noaptea de 4 și după aceea. De la 4 și pînă la 6 martie s-a lucrat neîntrerupt, s-a operat în blocul nostru operator, iar apoi echipa noastră de urgență a operat în cadrul Spitalului P.T.T. Din 9 martie am primit ajutorul din partea Institutului de endocrinologie, oferindu-ni-se spațiu, 50 de paturi, acces la sala de operație, camera de gardă, unde vom rezolva urgențele noastre pe capitală. Ulterior vom vedea. Aici, la vechiul sediu, facem tot ce putem ca să asigurăm materiale, sterilizări, tratament ambulatoriu.

Profesorul nu vorbește deloc despre el. Mereu despre alții. Să dăm cit mai multe nume, m-a zis mai târziu. Toți medicii s-au comportat excepțional.

— Intimpări deosebite?

— Un laborant, Pleșa, care stă în noul cartier Balta Albă din București a ajuns aici într-o oră. A venit numai într-o fugă... (Aflu că Pleșa Ioan are 57 de ani și că în tinerețe a făcut atletism — cros și marș, iar străbatereterea celor peste 12 km nu a fost o problemă). Secundarii, medicii care nu sînt angajați noștri au fost toți prezenți în aceeași noapte de 4 martie. Directorul spitalului dr. Vasiliu Aurel, deși nu mai are locuință, a venit imediat și de atunci e în mijlocul nostru. Victime, morți, nu avem. Încercăm să ne facem în continuare datoria pentru OM.

Profesorul e ferm și inspiră încredere. Încerc să mi-l imaginez cărînd, alături de ceilalți, bolnavii de la o clădire, la alta, și-mi dau seama că a fost în stare s-o facă și că o va face ori de cîte ori va fi nevoie.

Pe dr. Pirvu Nicolae l-am găsit în ziua de 8 martie la Camera de gardă a fostului spital, asigurînd tratamentul ambulatorilor, alături de dr. Isaac Aurelia, asistente, surori, alți medici. Doctorul Pirvu a fost de gardă în noaptea de 4 martie, șeful acestei gărzi, dr. Borcea Valeriu.

— Da. A fost cea mai grea gardă pe care am avut-o din cariera mea. Bolnavii au ieșit afară. Nu puteți înțelege asta! Toți! Chiar și cei care de luni de zile stăteau imobilizați. În salon n-au rămas decît 5 bolnavi. Restul erau la parter și în curte. Apoi bolnavii, speriați, nu mai doreau să intre în saloane. Cu grijă i-am convins să intre în spital, în amfiteatru, ca să se simtă ocrotiți. Odată liniștea oarecum restabilită s-a trecut la treabă. Nu a fost refuzat nici-un bolnav care se prezenta la noi. Au fost operați sau pansați.

— Cum ați „lucrat”, cum ați operat?
— La început pe întineric, afară, apoi la lumina farurilor. Era o salvare, și, apoi a apărut o Dacie 1300. Nu știu a cui era. (De la profesorul Agrippa Ionescu aflăm că era mașina dr. Borcea). Înăuntru continua activitatea la lumina luminării. Mai târziu ni s-a reparat lumina. Profesorul a constituit echipe chirurgicale conduse de dr. Isaac, dr. Rădulescu, dr. Borcea, dr. Pirvu, dr. Nestorici și alții pe rînd, cărora li se repartizau bolnavii pe care li cărau în brațe.

Dr. Nicolae Pirvu, cu înalta lui de ofițer brucen și cu fața care exprimă energie și inteligență, îmi pare o intruchipare a calmului și a omeniei.

— Apoi vreo urgență deosebită?
— Au fost multe, dar de Moldoveanu Gheorghe, un tânăr de 18 ani, muncitor, îmi amintesc mai mult. Venise la noi cu un politraumatism grav. Pierduse mult sînge, așa că intervenția noastră se impunea de urgență. Orice clipă pierdută putea fi fatală. L-am operat. Totul, sperăm, s-a meargă bine.
— Altele? (Mă uit la ochii doctorului Pirvu, la oboseala de pe chip, dar și la liniștea și liniștea cu care-l primește pe bolnavii la camera de gardă. În sfîrșit zîmbeste, după altele ore de muncă).

— Altele? Acum s-a dovedit spiritul de sacrificiu și abnegație al cadrelor medicale. Zile întregi s-a operat și s-a lucrat. Am cărat bolnavii în spate, paturi. Tot personalul, medicii, asistente, laboranți, am muncit cot la cot. Dintre cadrele medic, printre cei care au venit încă de la început au fost: Mihaela Bancu, Liliana Mihăilescu, Mihaela Ene care au rămas pînă duminică.

Un doctor bandajat pansează

Într-una din sălile spitalului înflinesc trei doctori mai tineri. Sînt „secundarii” care au participat alături de medicii și personalul spitalului pentru asigurarea asistenței, tratamentului. Sînt dr. Nagy M. Gabor, medic secundar, an I, chirurgie plastică — Oradea, de fapt este din Cluj; dr. Vilhan Carol, din Timișoara; dr. Schmit Doina, din Brașov. Toți trei au fost prezenți în spital din noaptea de 4 martie alături de toți ceilalți. Dr. Nagy a fost chiar de gardă alături de dr. Pirvu, dr. Borcea, dr. anesteziștii Oprea Axenia.

— Am lucrat continuu. Pansamente, tratamente de urgență, am făcut și lucruri mai grele, care necesitau anumite condiții speciale, ca de exemplu perfuzii pentru cei goști. Îmi amintesc de o urgență, îmi spune dr. Nagy, o femeie — Chiriță Carmen, care a fost operată atunci, aici. Este una din persoanele care s-au salvat în noaptea aceea din cofetăria Scala. Din fosta cofetărie! Acum se simte bine, este internată la P.T.T.

— De cînd lucrați?
— De vineri pînă sîmbătă după amiază, duminică de dimineața pînă seara, iar de luni 12 ore.

— Sînteți oboseți?
Mă uit pe chipurile celor trei. În loc de răspuns zîmbesc, semn că asta e! așa trebuie să facem! Nici unul nu pleacă. Acum stau să fumeze o țigară, trăgîndu-și suflul. Dar nu pentru mult timp. Sînt chemați de dr. Chiletan Nicolae ca să ajute la căratul paturilor. E nevoie și de asta. Asta e!

Dr. Pirvu mă cheamă să-mi arate pe unul dintre „urgențele” venite în noaptea de 4 martie. Îmi spune că este unul din cei de la Scala. Norocoș supraviețuitor! El și nevasta lui. Mi se atrage atenția — să remarc calmul și luciditatea pacientului. Nici teamă, nici înfricoșare. E fericit că trăiește și el și soția... E fericit că a fost ajutat de doctorii de aici. De acest colectiv de medici, care au reușit să facă minuni în fața unor cazuri ce păreau recuperabile. Fapte, rezultate ce le-au adus o faimă internațională, de prestigiu și cinste în munca și profesiei noastre, ce o slujeșc cu suflet și știință sub directa îndrumare a prof. dr. Agrippa Ionescu.

— Mă numesc Chiriță Constantin, subinginer, am 26 de ani. Pe soția mea o cheamă Chiriță Carmen.

— Povestiți-ne cum a fost?

— Eram la Scala, la cofetărie. Mîncasem prăjitura și aveam oranjada pe masă. Cînd... paharul s-a răsturnat. Am strigat — cutremur. Mi-am luat soția în brațe și am ieșit în fugă. Apoi... în locul cofetăriei nu mai rămăsese decît prof. Soția singera. Eu la fel. Eram răniți. Eu doar la mîini, soția la gunchi și la mîini. Mai grav. Mi-am smuls

cămașa și am pansat-o. Cîneva m-a ajutat să mă urc în mașină. Aveam ambele mîini lovite de sticlă. Am condus cum am putut pînă la Brîncovenesc. Aici am fost pansat de un doctor, care era și el rănit. Avea piciorul lovit, spitalul fusese avariat. Dar și în condițiile astea, cu piciorul imobilizat, bandajat doctorul m-a pansat pe mine și pe soție. Nu-i știu numele, poate-l aflați dvs., și-mi pare rău. A fost primul ajutor primit. Apoi am plecat acasă. De aici am luat legătura cu un doctor cunoscut, Dr. Cojocaru de la V. Roaită. Dimineața la 7 am fost îndrumați la Spitalul de aici unde soția a fost operată de dr. Rădulescu. Cu noi acum totul e bine. La serviciu am fost dat dispărut. Lucrez la Institutul de Fizică atomică, la un laborator, care din fericire nu a fost deteriorat. Mă voi prezenta la slujbă.

— Doctorul Vasiliu Aurel, directorul spitalului se oprește pentru o clipă și mă ascultă atent. După noaptea aceea aici își are casa,

blocul în care locuia fiind avariat. Întreb dacă a fost acasă, la familie. Îmi răspunde că totul e în ordine, nu e îngrijorat.

Îl căutăm pe dr. Sabău. Toată lumea îmi spune că este la liceu, și eu seoseam mereu în urma lui. Ieșise din operație sau plecase la endocrinologie. Am apucat să-l văd doar din fugă, am reținut o figură frumoasă de actor american, un spate masiv și alt. Nu-l puteam oprî. Mergea din nou la operație.

Trecuse de miezul zilei. Aici activitatea nu încetase. Profesorul dr. Agrippa Ionescu, rectorul de la bolnavii spitalizați la P.T.T., după ce făcuse o operație, pornește către spitalul de Endocrinologie, gazdă provizorie a colegilor de breasă de la Spitalul de aici. Ne urcăm în mașină, dr. Borcea, din nou medic de gardă, dr. Milicescu, medic de gardă, dr. Isaac sînt la noul sediu. Dr. Cernăianu, endocrinolog face „oficiile” de gardă. Profesorul Agrippa Ionescu trece prin toate saloanele, prin toate camerele ce le sînt, deocamdată, puse la dispoziție, împreună cu dr. Negescu directorul științific al Institutului de endocrinologie, pentru a definitiva ultimele probleme, deocamdată, gospodărești. Între timp dr. Borcea rezolvă o operație. O urgență venită din oraș.

Saloanele sînt curate, cu paturi pregătite, albe, unde deja stau 11 bolnavi, cu surorile aflate la datorie. Sterilizarea, radiografia, anestezia, garda, sala de operații, toate serviciile sînt repuse în activitate.

Profesorul Agrippa Ionescu s-a întors la fostul Spital. Sunt încă multe de rezolvat. Dar calmul și ordinea se așterne peste tot. Medicii sînt la posturi, asigurînd viața oamenilor.

Cornelia Dîjgola

1 a f l a m i n d a

singur fără din Galicea l-a văzut undeva. In sertarele ardeazului, fotografia ilustrului personaj al acelei vremi și al acei țări a plecat a doua zi în lume să-l caute, a băștu București unde a aflat că prințul e la Paris și s-a hotărât să plece și la Paris și ar fi plecat dacă ar fi avut cu ce. Voia să-l întâlnească și să-l spună că nu mai pot și ori, ară, adică ori face el ceva să-l scape de această stare, ori vor face ei. Cum prințul a fost de negăsit, a dispărut și ultima șansă de evitare a războaielor. Prințul era la Paris. Doar mina sa nevăzută și lungă se întindea din cînd în cînd pînă deasupra mării, aduna bani, pedesepa pe neșuspi și-i răspălătea pe credincioși. In dimineața de 5 martie, cînd mina prințului Bibescu n-a mai ajuns la Galicea să-l potolească pe cabici, aceștia se ridicau din paturile lor de noaptea. Iși încăltau opinciile de lemn ori din piele de cal sau umbrau desculți pe pămîntul răcoros. S-au învîrțit cu toții prin casele lor acoperite cu stof, au trecut pe la proștele așezate în pămînt, pe fundul cărora nu mai era nici o boabă de grîu și de porumb. Asta l-a trezit de-a binelea, fiind și punctul de pornire al unei hotărîri. Hotărîrea lor însemna „asa nu se mai poate” și fără să-și spună nimic, din instinct, au pornit spre mijlocul satului. Așteptau ceva și spre amiază dinspre gara Băilești au apărut rezerviștii, foștii combatanți în armata mării sale regale. Veneau de la Calafat, și-n gară aflaseră că țara este în răscoală. S-au mișcat toți cu nedumerire, făcîndu-se că nu înțeleg, deși fiecare știa că aștepta asta de altă zi de ani. Era gîndul lor ascuns pe țara se temea să nu se măturasească chiar și atunci cînd se vedea pe fețele tuturor că așteptaseră mult. In acele clipe nelămurite a apărut un om. Era înalt și slab, un fel de turn de oase, din virtul cămăii îl iscodeau niște ochi negri și înrațiți. Omul striga „Icre negre” și lor țaman de icre negre nu le ardea. „Omul” se făcea că nu bagă de seamă și se străduia să-l înțeleagă pe cel care striga „Icre negre, icre negre” ca și cum nu l-a fi văzut și n-ar fi bănuț nimic. Cînd ei se întrebau dacă acest om e prost sau nebun, că se face să-și pună mîna pe el și să-l alunge, „omul” s-a aplecat spre urechile lor atîntite la cel mai mic zgomot și le-a șoptit: „țara e în răscoală, voi ce așteptați?”. Urechile lor au crescut și au înghițit cuvintele „omului”, care s-a îndreptat din mijloc și-a continuat să strige: „Icre negre, icre negre”. Era un necunoscut care avea să facă la fel în satele vecine pînă cînd va fi prins și arestat, dar tot cu același nume, „omul cu icre negre”. Floarea Jordașe Zamfir, Ion Riva, Tudor Jordașe, Sandu Catană, Ion Radu, Ion Ciuciuță, Marin Nicolău, Stancu E. Cioacă și alții, toți morți în ziua de azi, s-au trezit mergînd minioși spre conacul fratilor Naulescu, ardeșii moșiei prințului. Ciopotele sunau de parcă ar fi înnebunit fără să le atingă nimeni și ei se trezeau alergînd. In acest timp o căruța ducea în frunte spre Calafat și era însoțită de un băștu în urma lor. În focuri mari și logorîtoare. De la Galicea au plecat la Nadejda, au aprins și s-au întors minioși, convinși că de acum totul s-a așezat. Ei, care la 1948 ridicaseră un briu roșu în semn de steag, care fuseseră „grevă” prin 1900 lăsdnd un an pămîntul prinții în stăpînirele cîmpilor, și pentru asta fuseseră duși la Calafat și Căpățeni, unde deveniseră stăpîni, deși tot pentru ei, tot pe 1940, într-un abecedar scris: „Vezi omule, pe-nvățat cum neamul zburător / Nici seamănă, nici ară, nici seceră vrednă / La vreme împarte o hrană îmbelsugată / Cu dămăca sa mîna înaltul creator / Ce va să-și ducă mîna dintr-o țară și-n țara ei / Dar ei nu erau pășari, nu știau să citească și mai presus de acestea voiau să știe ce vor minca minele. Poezia nu preciza și ei nu aveau de unde să știe ce vor da copiilor și nevestelor. Dar s-au auzit și aici tunetele și a apărut o călășcă neagră cu un procuror și un ofițer. Brusc țărani au devenit mișcîți, bun și nevinovat, amăgitori și plini de promisiuni. Că vor fi cuminti, că vor sluji prințului, că-i vor plăti despăzburi, că le pare rău și că nu vor mai face asta niciodată. Au așteptat să plece dămeții puterți și s-au întors spre conace, le-au incendiat cu mai multă furie și și-au dat seama că stau între doi munți: unul dintre ei au ucis negrele muntele al morții iar ceilalți au rămas la poalele vîștii, acolo unde totul era cu porțită. Un tinăr fusese arestat. Unul dintre capii răscoalei a cerut să-i spună ceva și a înfipt un cuțit în el pentru că era prea tinăr și punea vorba despre secretele țăranelor. Femele au început să aștepte întorcerea celor lui din pușcări.

a liceul real-umanist și un C.A.P., noul print al acestei părți de cîmpie. Peste cîțiva ani el care pleacă sau se întorc în sud vor poposi într-un oraș agro-industrial. Vor înflori pe străzile orașului muncitorii unui mare complex de creșterea animalelor iar spre amiază se vor strecura cu greu printre cele cîteva mii de copii ieșiți din școli. Vor privi aglomerată și agitația de amiază a acestui mic oraș agricol, iut după ceol de-al doilea război mondial. Și vor mai observa că nimeni nu-l bagă în seamă că merg spre Calafat sau spre Craiova, deoarece, azi, nimeni nu mai urmărește convoaiele cu grîne cum trec spre sud. Ele trec doar prin memoria celor bătrîni. Cel tîneri au devenit insensibili la camioane și autoturisme, indiferent ale cui ar fi, și își văd liniștii de viața lor de fiecare zi. Cîmpia nebulă s-a liniștit definitiv, a devenit cîmpia țăranelor bogăți, indiferenți la cine trece spre Calafat și cine trece spre Craiova. Drumurile cîmpiei au devenit libere și nu mai tin în creșterea speranțele unui sat obședit de convoaiele cărurilor încărcate cu grîu, care acum 70 de ani li se rupeau din suflet și pierau sub falduria orizontului.

Alexandru Ciocanescu: „Epilogul răscoalei”

• Muzeul pămîntului

există în Cîmpia Băileștilor un oraș mic cu toate casele galbene, răscoală și îmbătrînire de vreme. Sînt case vechi așezate de-a lungul unei străzi drepte care se scurge în cîmpie la un rând iar la altul se încheie cu un monument în cîntecul eroilor, cel care după război n-au mai putut comite acte de eroism, oricîte prijeluri s-au ivit. Sub streșinile acestor case stau numele morților scrise pe tăbli de lemn sau de sticlă, morții noștri bunți care de priveghează viața, așa cum credeau românii. Vînturile suflă puternic și zidul praf pînă acoperă cerul. E un oraș de cîmpie, aspru în înfățișare, fără nimic în plus. Seamănă cu orașele americane din filmele western. Lipsesc doar caii, crimele și moravurile de epocă. Iar acest oraș din Cîmpia Băileștilor, întinsă între Jiu și rîul Blahnița are un mic muzeu așezat în conacul vîștii ardeșilor Cabrovescu. E un fel de vîștie liniștită cîndva pentru un om cu trunchiul gros și cu ochi care vedeau tot ce se petrecea pe moșie cale de cîteva zeci de kilometri. In jurul conacului e liniștie și-n ziua de azi. Vîntul bate în ramurile citorva pini bătrîni și fluieră subire spre seară așa cum fluieră un păr lung de fată băbut de Austrie. Trei perni acest muzeu în fiecare an cîteva mii de turiști. Nu e vizitat ca marile muzee de istorie sau de artă. Pentru turiștii români conține doar cîteva obiecte de interes desebit. Obiectele din muzeu nu zmulg semne de exclamație pentru că sînt obiecte obișnuite. Și pentru că au făcut parte din viața noastră unora le băgăm în seamă mai puțin. Muzeul Cîmpiei Băileștilor din Băilești conține obiecte simple. Baniți, rarități, crasfe de lemn, șei de lemn, polimeae de aramă pentru apă, acarițe de lemn, tingire, cauce pentru apă, ladă de zestre, scăriță pentru sanie, meliță, daruce de lină, suclă, război de lemn, lergătoare pentru urzi, masină de șos semintele din bambac, oșie pentru pescuit, plase, năpăstă etc. Cînd înțeleg străinii rîzîm uimii în fata acestei lumi mici, îngheșată într-un fost conac. Nu pot înțelege cum a rezistat satul românesc atîtea secole cu aceste obiecte de lemn, cum n-a reușit nimeni să-l înșeară din vatra sa. In ciuda fragilității și simplității acestor obiecte. Noi în muzelele cîmpiei nu avem tunuri, nici arme, nu avem masini sau blazone. Nu steaguri de luptă sau coifuri strălucitoare. Doar niște amărită de doanje și de opinci din coaje de copce sau esophta în lemn, cîteva unelte aproape primare și acele scorbite cu un colorat amestec. Iar pentru vizitatorii străini e greu de înțeles cum a stat neclintit țăraniul și satul românesc atîtea secole și cum s-a apărut doar cu aceste obiecte fragile. Aceștia sînt și oricît le-ai învîrți pe o parte și pe alta rămîn obiecte de lemn. Atunci se naște întrebarea: Cine erau posesorii acestor

obiecte? De bună seamă că nu erau nobilii și nu erau mării. Lumina „agricolă” a obiectelor le arată că n-au lăbit nițel și unii ajung să se mire. N-au lăbit harța și războiul asta e clar, dar cum s-au apărut acești oameni? Înțelegerea rămîne în gol pentru că ei nu pot înțelege cum un om încălțat cu opinci de lemn s-a de năclîntit chiar dacă se apără cu o furcă cu o cange de pescuit, cu îmblăcile, cu șerpi sau cu sape. Logic acești oameni ar fi trebuit să piardă înfruntarea cu alții, chiar și cea cu existența, iar dacă n-au pierdut-o înseamnă că nu, tot ceea ce este pentru unii ilogic, este și pentru alții. Acești turiști părăsesc muzeul contrariu de-a binelea și se întinesc cu casele acestui oraș mic, de cîmpie și văd agitate pe pereții tăbii cu numele strămoșilor și anul morții fără să înțeleagă de ce își lubesc țărani români atît de mult strămoșii. Oamenii din această zonă agricolă, s-au legat de pămînt de două milenii și pentru încă vreo cîteva care vor mai veni. Dacă războiul istoric acestul țîmp pot înțelege pătimașă legătură între om și cîmpie. La Băilești în 1921 pandurii au înfruntat turcii. Aici a luptat Tudor Vladimirescu, aici țăraniul au atacat armata după înăbușirea revoluției de la 1848. Stau de Proclamația de la Islaz și cereau respectarea ei, își știau drepturile și luptau din gîndurile aceleia care lăsa să se războieze. Dar cum asta s-a încheiat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred că ar veni de la vechile băi leștite, sau de la boii unor anume înșești. Indiferent de unde venesc aceste nume, cam de la 1900 pînă în 1907 țărani de aici au stat cu un cui în coastele autorităților. Au umblat cu jalba, și-au plătit școala care să-l ajute în tribulații și să-l ajute să treacă dintr-un sat cu nume ciudat, care venea din cîntăcîntele limbii române. Unii cred

A. E. Baconsky

Remember

HEIDELBERG IV

Un ușor exces de modernitate se simte și pe străzi: Heidelbergul e unul dintre cele mai elegante orașe germane, inundat de mașini, biciclete, automobile de lux și de limbile franceză și engleză ale celor silabe diseminate în văzduhul orașului...

Mihai Gafița

„Neoiobăgia” lui Gherea

Întrebarea trebuie să ne-o punem: ar fi scris oare Dobrogeanu-Ghera primul său studiu asupra țărânilor, dacă n-ar fi fost răcoalele din 1907?

Radu Rosetti — Pentru ce s-au răscolit țărânii, I. G. Bibicescu — În chestiunea agrară, I. L. Caragiale — 1907. Din primăvară până în toamnă și menținuta Chestiunea țărănească de Vasile Kogălniceanu...

Armata a un alt instigator, continuă el, căd serviciul militar obligă pe țărani să cunoască mirajul unei așteptate, aceea cetățean, civilizată, ea „revoluționează capul și sufletul țărânului”...

Neoiobăgia la apoi mințioasă în dezbaterile rolului „instigator” al presei de informație, care dezbătea problema țărănească, dădea relații despre mișcările din mediul rural: a presei politice, în care se denunțau reciproc partidele în toate laturile programului lor...

Ghera arată cum păturile politice se fereau în genere să facă propagandă politică la sat, tocmai ca să evite confruntările riscante, și în 1906, cu ocazia expoziției jubiliare, fusese adus satul în Capitală, în vederea unei propuneri de excepție și care a dat rezultate inverse decât cele dorite...

acul și fiecare lucru are exact replica pozitivă în felurile ceauri ale zilei și nopții. Piața mică are copacii creșcuți acolo unde li caud lumina și umbra casei, bisericii sau statuii, strada trece serpuind ca un viu ideal...

Si totuși... totuși acești studenți de la Heidelberg pag atii de nepăsători față de suavia pe care fără voie o poartă... poartă că se simți și ei exceduți de prea multă eleganță a orașului, la care se dăduseră lor să fi...

Alexandru Ivasiuc

„Sint un adept al romanului politic”

trag dintr-o stirpe de războinici, a căror țară au atras atenția lui Iancu de Hunedoara și Matei Corvin și care, după diploma și un stagiu ca credință, vărsându-și stăruie la război...

Rep.: Ai crescut în țara și talentul dumneavoastră?

Al. I.: Nu prea. Toti cred că avem talentul dar eu în ceea ce mă privea aveam ceva de spus și demoni de care să mă eliberaz.

Rep.: Ce va determina să vă alinați memoria de scriitor de publicist militan?

Al. I.: Aici nu mi-am ales meseria ci m-a ales. De scria scriu spontan, nu sint laborios de mănucă. Așa este cuvintele din mine, așezate în structuri. Că privește viața plină de nouități a societății noastre contemporane ea este pentru mine o continuă problemă pentru înțelegerea ei...

Rep.: Ce credeți că este esențial în concepția dumneavoastră despre proză?

Al. I.: Concepția mea despre proză are, ca să spun așa, două componente. Una strict estetică, vizibilă în cărțile mele, care înlește proza ca o întrebare constructivă aruncată lumii, pentru care orice modalități sint bune dacă sint adecvate făcând sensibil și acute a problemelor înscrise. Epic sau eseu, cu personaje sau fără, cu atmosferă sau fără, dincolo de orice canoane, pregnanța ideii și forța ei de pătrundere este după mine esențială. Ceaalaltă latură se referă la obiectivele mele, legate mai ales de mecanismul puterii. Sint un adept al romanului politic pentru că politica ne definește destinele, în acest veac și în acest loc.

Rep.: Sarcinile și durabilitatea unei opere îi conferă numai tiparul.

Al. I.: Nu. Cea mai mare — după mine — carte a veacului a apărut la 10 ani după moartea autorului și nici măcar nu este terminată. E vorba de „Omul fără însuși” a lui Musil. Kafka a fost descoperit ei el după moarte. Că privește durabilitatea operei mele, exemplul nu mă interesează.

Rep.: Cum vedeți deținutul principală sursă de inspirație din opera dumneavoastră?

Al. I.: Povestirile bunicilor mele maramureșene, despre vremuri de demult m-au făcut să aflu de un ușor anobism. La elnd ani știam că mă

în semn de omagiu revista „Luceafărul” publică în această pagină ultimele colaborări ale scriitorilor disparuți datorită catastrofei de la 4 martie 1977.

Cu aceste trimisuri se cheama Neoiobăgia. Iată și peșea de lucru în literatură și dezbateri pe țărani propriu-zis — ceea ce romanele, nuvelele, reportajele, poeziile și piesele de teatru aveau să facă din țărani — ei însăși, Gherea, asumându-și sarcina de a descifra cauzele, factorii determinanți și perenități fenomenului.

Perioada prezentei, de peste un sfert de secol, fusese marcată de un stat agrar, caracterizat în primul rând de faptul că țărânii erau stăruie în viața și în activitatea politică, economică și socială, și că o atenție deosebită se acordase studiului țărânului, în găsirea de la timp. Peșea socială și economică avea să se realizeze în perioada prezentei și în ceea ce privește lumea satului, unde se așezau mereu relațiile de proprietate asupra pământului și cele de muncă între muncitorii de pământ — țărani — și marile claselor de pământ — noștri și arendași, înțelegând în multiplele situații deosebite de proprietate și înțelegând de asemenea de ce țărânii trebuiau să se organizeze în organizații de apărare și justiție, etc. Apăsarea cu un decret înaintea răcoalelor din 1907, întinșul studiului al lui Vasile Kogălniceanu — lui marele instigator și instigator al organizațiilor țărănești, la 1904 — Chestiunea țărănească, întinșul studiului de Vasile Kogălniceanu, întinșul studiului de Vasile Kogălniceanu asupra demeritelor sociale — aceasta încă în 1907 și se dublează, început din 1906, marșul țărânii a țării românești: se desfășurau toate activitățile care să se cunoască semnificativ, după 1907, când așezau revista „Neoiobăgia”, fusese redactată de Vasile Kogălniceanu și de alții politicieni.

Dintru toate aceste direcții de gândire și acțiune în sfera problemelor țărănești, Gherea își poartă drept obiectiv central, pentru polemica sa, aruncatul teoriilor poporaniste, socotite de el drept principala divergență în privința soluției problemei țărănești, nu pentru că n-ar rezuma de la realitate care generează situațiile din 1907 dar pentru că puseau față din punctul de vedere al socialistilor, și termenii problemai orientau stăruie demonstrația ei și ea stăruie să prezicte rezolvări străine de fondul de specificul ei.

Deșeur, nici răspunsul pe care Gherea îl dă poporanistilor nu este cel mai obiectiv. Lavrentiu Pătrășcanu a criticat mai tirid pe drept cuvânt perspectiva discutabilă a lui Gherea asupra socialismului în țările înșolate, perspectiva care stătează și Neoiobăgia. Cartea lui Gherea are însă meritul de a fi început după excepționala cercetare a istoricului Radu Rosetti de a pune pe bază marxiste problema.

Ghera e nevoit deci să reia în discuție toate laturile problemei țărănești. Evenimentul tragic al răcoalei pusează în centrul întregii demonstrații, pentru că Gherea e convins că acestea erau inerente condiției țărânilor — și a celui devenit proprietar la 1894, și a celui rămas stăruie fără pământ și a celui care, ulterior, avea să redeină proletașii agricoli, stăruie operații, prin reimpărțiri, prin procese pierdute, etc.). Neoiobăgia este sinteza cea mai amplă și mai gîndită a unor lucrări similare, cum erau: C. Garofid — Problema agrară și dezlegarea ei, Gh. Maior — Remăși agricoli,

Mihail Petroveanu

„Repausul vocalei”

Prezent cu regularitate în diversele antologii de lirică românească editate în țări străine, în țară sau peste hotare, Mihail Teodorescu a putut fi întâlnit frecvent în paginile Revistei Române, ca poet în primul rînd, dar și ca eseist și autor de articole de poziție estetică ori civică. Tot aci, numele său a fost deseori obiect de examen critic (V. Cronicle și recenziiile la culegerile „Blănușele oceanelor”, „Heraldica mișcării”), și de aprecieri generale. În cadrul sintezelor privind evoluția contemporană a poeziei române, Virgil Teodorescu poate fi deci considerat ca un poet cunoscut cititorilor Revistei Române, Tobiș, deoarece de la cea din urmă recenzie la actuala versiune franceză a „Repausului vocalei” s-a scurs un interval relativ lung, scotim oportunități de a amărî refamiliarizare cu poetul. (Refamiliarizare fiind loc și de prima luare de contact pentru cei care nu știu încă nimic despre tipul de lirism al lui Virgil Teodorescu).

Debutant de pe băncile liceului, în 1928, în

Continuare în pag. a 7-a

Veronica Porumbacu

„Deschid fereastra clipei”

— Am dorii să ne vorbii despre Ierariile Iiterare și despre poziția dumneavoastră în această Ierarchie?

V. P. — Ieraria Iiterară e un termen secund și pe deasupra aproximativ. Cînd numeri mai multe decenii de viață ai fost martorul citorva Ierariilor. Există Ierarii de moment, Ierarii la zi, la an, la decenii. Dar există și o stratificare pe care timpul, judecările, mai imparțial, deștă Iierarii din noi, o face treptat, în memorie, pentru locul fiecărui poet. În genere nu cred că există poezii mari, mijlocii, mici; împărțirea este Iierare și nepozi. Și poet e cel care redescoperă lumea cu ochii lui, nu cu unghiul de vedere comod, acceptat al altora. În momentul cînd îți dai măsura ta de sinceritate, de afectivitate, în măsura asta ești poet sau nu ești poet.

Poet e cel care se dăruie poeziei întreg, cu tot ce are, cu tot ce este, în sensul întregului despre care vorbea Goethe în poezia „Anul nou”: Înăuntru, în afară / Nu îmi pot divide restul / Ca să facem casă bună, / Sint întreg și-ai meu și-al vostru / TOT am scris, și-nțodeuna / Ce simt eu, cum cred că-i bine / Mă despic mereu și totuși / Sint mereu egal cu mine.

— Deci dumneavoastră susțineți că Ierariile sint temporare...

V. P. — Fîndcă revii — ba chiar început Iiterării cu locul meu într-o Ierarchie —, tot ce-ți pot spune este că Ierariile înșeși sint temporare, cum temporară e condiția umană chiar și pentru cei mai atemporalii poeți. Oamenii trăiesc în clipă, Iiericii deschid uneori fereastra clipei spre timp și eu fac parte dînt-o generație care Iierupînd promiștor după război, a vrut să trăiască intens, să-și răsucumpe anii prădați, să-și trăiască intens fiecare clipă și uneori a uitat să deschidă fereastra despre care tocmai am vorbit.

— Ce importanță are pentru poezia dvs. această fereastră uitată?

V. P. — Uitarea sa amplă și-o cu candoarea a vreo trei volume. E drept că mereu construcția și reconstrucția unei lumi a absorbit într-una toate energiile încit noi înșine a trebuit să ne zidim în podul dintre Ieri și mline cu dărulrea zidurilor anonime de pe urma cărora rămîna numai clădirea, respectiv podul. Ceea ce nu înseamnă că dintre acestia, cînd au avut răgazul să se întinșează din nou cu sine, nu și-au dat măsura întregă a dorului lor.

— Au avut mulți acești răzaz?

V. P. — Mă gîndesc la A. E. Baconsky, Nina Cassian, Geo Dumitrescu, Ion Caraion, Victor Felea, Aurel Rău...

— Și dacă revii la prima întrebare care este ultimul dvs. răspuns?

V. P. — Poezia nu este Ierarchie, Ierarchie nu este poezie și n-au a fi confundate una cu alta.

Virgil Gheorghiu

Cinzece finale

Centaurl silenii și satirii / M-au înfărcat. La butii nu dau capuri. / Imi spun Iiizit c-apa e legea firii; / Și să n-ating nici Iiizite nici apuri.

Deaparte-i și ulciuru-nins de Haba, / Olimpice tainuri și nectar. / Voi clefăi doar minătoări și gheba / Sugînd semănti dulci de cocoran.

II

Custura rugînită îmi tremură în mînd / Că trestia cu glasuri pe apa-o să rămînd, / Și cînd desprind din nodul sfîrîmicioasa / Găseșc tot miezul putred, tulpina goală, seacă.

(Din ciclul „Cinzece finale de Faun”)

